

KOORGELEIDE

Uitgave van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

nummer 17
juni 2017

INHOUDSOPGAVE:

Prelude	1
Interview met Bisschop Wiertz	2
Workshop de ouder wordende stem	6
Vanaf de orgelbank	8
Nieuws VNK-Limburg	9
Nieuws uit Rome	10
Uit de oude doos	12
Toelichting muziekbladen	13
DO-UT-DES Muziekbladen	
Duwen en trekken	16
In Memoriam Sjef Hutschemakers	20
Activiteiten	21
Viering van het Vormsel	22
Nootzaken: De Veertien Stonden	24
KIA verslag	27

OMSLAG:

Na de “handen” op de kaft van de eerste Koorgeleide van dit jaar zien we nu de “voeten”.

Immers wij mensen lopen niet “op” onze voeten, maar onze voeten “dragen” ons.

REDACTIE:

Ad Voesten
Vic. Drs. E. Smeets
Marian Verstappen (secr.)

E-mail:
koorgeleide@gmail.com

Postadres:
Postbus 470, 6040 AL Roermond

PRELUDE

Dit hele jaar staat Koorgeleide in het teken van het kleinste koor in onze samenleving "het gezin". Op de kaft kunnen we symbolisch zien dat musiceren vaak handen en voeten krijgt in het gezin. Muziekles voor de kinderen wie kent het niet. Blokfluit, gitaar en piano of een blaasinstrument worden met enthousiasme bespeeld. Althans in het begin. Want oefening baart kunst en oefening is niet altijd plezierig. Zo is de kerkmuziek ook niet altijd gemakkelijk te begrijpen of snel toegankelijk.

Ook de kerkzanger heeft soms geestelijke oefening nodig om op een hoger plan te komen. De dirigent kan hier natuurlijk bij helpen door het goede voorbeeld te geven. Zich te bekwamen in achtergrond informatie over Liturgie en muziekgeschiedenis. Zo kan hij of zij de koorleden enthousiast maken en enthousiast houden voor de kerkmuziek. In zijn eigen omgeving kan iedereen de jeugd aansporen kerkmuziek te ontdekken. Vooral kinderen in de basisschoolleeftijd vinden dit genre in de regel prachtig. Ze komen er alleen zelden mee in aanraking. Wees niet bang voor alle vooroordelen ingegeven door onze "volwassenheid". Gewoon beginnen. Doen!

De redactie

Het volgende nummer van Koorgeleide verschijnt begin oktober. Kopij kunt u inleveren vóór **4 september** bij: **koorgeleide@gmail.com** of SGV in het Bisdom Roermond, t.a.v. Koorgeleide, Postbus 470, 6040 AL Roermond. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten.

Onderscheidingen voor koor- en zangersjubilea kunnen **minimaal 2 maanden van tevoren** worden aangevraagd bij **sgv.onderscheidingen@gmail.com** of per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Jos Sijstermans, postbus 470, 6040 AL Roermond.

Een actueel adressenbestand is zowel voor u als voor ons van groot belang.

Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan **sgv.onderscheidingen@gmail.com** En anders per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. Jos Sijstermans, postbus 470, 6040 AL Roermond.

BISSCHOP WIERTZ EN ZIJN MUZIEKKEUZE

Dit jaar neemt monseigneur Wiertz afscheid als bisschop van Roermond. Een functie met vele verantwoordelijkheden en verplichtingen. Ook een functie die omkleed is met veel ceremonieel. Vooral ook de kerkmuziek speelt hierbij een grote rol. Samen zingen verbindt en richt onze geest op eenzelfde doel. Deze keer in Koorgeleide een interview met de bisschop. Niet over zijn "bisschop zijn", maar over zijn eigen, persoonlijke, ervaringen en voorkeuren met muziek in het algemeen.

Wat zijn uw vroegste herinneringen aan muziek?

“Bij ons thuis werd veel gezongen: carnavalsliedjes, Marialiedjes, en natuurlijk met Kerstmis en Sinterklaas. Vanaf dat ik klein was herinner ik me vooral de carnavalsliedjes, ik kan ze nog steeds meezingen. Ik ben opgegroeid met klassieke muziek. We hadden wel een radio en luisterden vooral naar familieprogramma's zoals "Negen heit de klok". Maar we hadden ook een grammofoon en best veel platen met klassieke muziek zoals concerten van Rachmaninov, Bach, bekende symfonieën van Beethoven. We hoorden die muziek zo vaak dat het

nog steeds een feest der herkenning is als ik Tsjaikovski hoor of iets anders uit die tijd. We hadden overwegend platen van romantische componisten. En verder luisterden we naar Limburgse liedjes en operettes. Mijn ouders waren geen van beiden lid van een koor en bespeelden ook geen instrument, en toch maakt muziek een wezenlijk deel uit van mijn jeugdherinneringen.”

Als jongen van 12 ging u naar Rolduc, hoe was dat?

“Ik was intern. Omdat mijn ouders nauwelijks een kwartier lopen van Rolduc woonden, ging ik regelmatig even naar huis. Als ik dan kwam was mijn moeder een brief naar mij aan het schrijven, dat deed ze elke week. En dan nam ik de brief mee en las hem op Rolduc. Daar op school ging een nieuwe wereld voor me open op cultuurgebied. De school bestond uit een grote groep met vijfhonderd leerlingen en docenten. Er was theater, cabaret, we keken naar films, televisie was er nog niet. Er waren optredens van kamerorkesten en minstens één keer per jaar kwam het LSO met een klassiek concert.”

Kreeg u ook muziekles op Rolduc?

“Doordat we elke dag naar de kerk gingen, kende ik natuurlijk wel liederen die daar gezongen werden. Maar ik kan me niet herinneren dat we muziekles hadden. We konden pianoles krijgen, of lid worden van de harmonie of het koor. Maar dat heb ik nooit gedaan, ik genoot passief van muziek. Van die pianoles heb ik nu wel spijt. Enkele jongens speelden erg goed orgel. Tijdens de mis speelden ze de begeleiding, ingetogen. En als de mis afgelopen was en we gingen naar buiten, speelden ze fuga's van Bach of schlagers op een plechtige manier zodat de leraren het niet in de gaten hadden. Maar wij kenden die liedjes natuurlijk wel.”

En op het grootseminarie, kreeg u daar wel zangles?

“Gregoriaans was verplicht. Ik heb ook nog een diploma gregoriaans, maar ik kan helemaal geen muziek lezen. Ik vond dat ik niet goed kon zingen. Als ik iets vaker hoor, kan ik wel meezingen. En de prelatie kan ik ook zingen, maar als er iets onbekend is, laat ik het graag aan een ander over. Ik heb een tijdje een kinderkoor gedirigeerd nadat de dirigent weg was. Maar dat was geen succes. Ik zwaaide maar wat en dat was niet duidelijk voor de kinderen. Dat is inmiddels al weer bijna vijftig jaar geleden.”

Kerkrade is de geboorteplaats van Heintje, het Schlagerfestival, Jack Vinders, en het Wereld Muziek Concours. Wat hebt u daar van meegenomen?

“Jack Vinders is een geweldige chansonnier die ik erg bewonder. Het WMC is voor mij een muzikale leerschool geweest. Ik heb bijvoorbeeld de klassieke Russische muziek leren waar-deren, Moessorgski, Stravinsky, Prokovjev maar ook Gustav Mahler en Carl Orff. Stukken van

deze componisten waren een verplicht nummer tijdens het WMC en je kon dus verschillende keren achter elkaar dezelfde muziek horen. In eerste instantie klinkt de muziek chaotisch maar als je het vaak genoeg hoort, herken je het en dan wordt het eigen. De muziek werd gespeeld door grote orkesten maar ook door harmonieën met een heel andere toonzetting. Ja, dat WMC is een fantastische ervaring geweest waardoor ik in aanraking ben gekomen met andere muziek. Ik heb daar nog steeds veel profijt van."

U hebt andere werelddelen bezocht, is daar ook sprake van echte kerkmuziek?

"Alle verschillende tradities hebben hun eigen muzikale ritmes. Mensen brengen hun eigen cultuur in de kerk en gebruiken die als basis voor hun kerkmuziek. Net zoals wij dat gedaan hebben. Met Pasen heb ik op Rolduc de Paaswake geleid, traditioneel helemaal in het gregoriaans. Hierna zongen studenten uit India hun eigen paasliederen in twee groepen. De ene groep zong in hun eigen taal een lied dat heel westers klonk. Met refreinen, het klonk heel bekend. De tweede groep zong een lied uit hun cultuur met volkomen andere ritmes. En dat kwam allemaal uit één land. Het is trouwens opvallend dat in de landen waar ik geweest ben alle aanwezigen meezingen."

Bent u een voorstander van volkszang?

"Ik ben bouwpastoor geweest en dacht toen dat de mensen zelf wilden zingen. Tot er een groep jongeren kwam die vroeg of ze een koor mochten oprichten. Ze vonden zelf een dirigent en organist en zongen tijdens onze vieringen. Mensen bepalen zelf of ze wel of niet zingen.

Vroeger was er in Kerkrade soms een *Deutsche Messe*, de hele kerk zong dan uit volle borst mee. Alleen bij de *Deutsche Messe*. De traditie van volkszang is in Duitsland en bij de protestanten heel anders dan bij ons. Hier denkt men vaak dat koren namens ons zingen. Dat is daar absoluut niet het geval."

U hebt ooit gezegd dat ontwikkelingslanden een inspirerende en vitale kerk hebben. In hoeverre kan dat ons inspireren?

"Daar staan gelovigen op een natuurlijke manier open voor God. Ze zijn enthousiast en geloven met hun hart. Voor westerlingen is dat veel moeilijker, wij beredeneren alles en struikelen over ons eigen verstand. Het is net als met liefde. Je kunt dat beredeneren maar als de vonk niet overspringt gebeurt er niets."

Tot slot: naar welke muziek luistert u nu?

"Ik luister nog steeds graag naar klassieke muziek zoals de Russische componisten. Maar ik hoor ook graag koorzang zoals *Songs of praise* en *Nederland zingt* van de EO. Trouwens *Podium Witteman* vind ik ook de moeite waard, alleen hoor je dan maar korte stukjes terwijl ik graag een heel concert hoor. En 's avonds laat mag de radio wat harder als het hardrock is."

MV

Naschrift

Bij deze wil de redactie bisschop Wiertz hartelijk danken voor mogelijkheid om dit interview te kunnen realiseren. Het is fijn om te lezen dat muziek van alle tijden en genres een inspiratiebron kan zijn voor een ieders leven. Kerkmuziek kan hierin een belangrijke rol spelen door zijn mondiale karakter. Latijn als mondiale Liturgische taal en/of de volkstaal om de Liturgie toegankelijker te maken voor alle mensen.

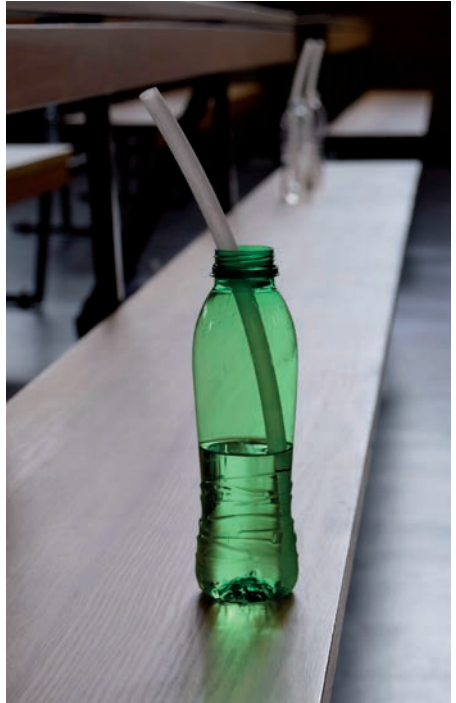
Tot slot wensen wij de bisschop een inspirerende tijd toe in de aanloop naar zijn afscheid. En we zien hem heel graag terug op de "Dag van de Kerkmuziek" op zondag 8 oktober waar we, hopelijk met velen, een muzikale en spirituele hommage mee kunnen vieren in een mooie vesperdienst.

De redactie.

WORKSHOP DE OUDER WORDENDE STEM

Op een zaterdagmiddag in april togen we met een zestigtal mensen naar de kerk bij gelegenheid van een workshop voor, en over, de ouder wordende stem. Onder de kundige leiding van Harrie Spronken werd er geëxperimenteerd met de stem. Zingen, luisteren en bewegen. Tips over stemproblemen en mogelijke oplossingen passeerden rijkelijk de revue. De heer Spronken beschikt over een prachtige stem en zijn vriendelijke benadering van de aanwezigen zorgden ervoor dat welhaast iedereen enthousiast meeding in de oefeningen die o.a. via een projectiescherm werden weergegeven.

Een van de "blikvangers" was natuurlijk het bubbelen via een slangetje in een half met water gevuld flesje. Vooral bedoeld ter ontspanning van de keel (spieren). Een mooie middag waarvoor heel veel dank. In mijn evaluatie met de koorleden die na afloop plaats vond, kwamen er toch nog wat onbeantwoorde vragen en opmerkingen naar boven. De koorleden zijn van een leeftijd die precies beantwoordt aan de doelgroep van de workshop. Zij vroegen zich bijvoorbeeld af waarom enkele zangoefeningen in de Engelse taal gegeven werden en niet in het Nederlands. Door de grote ruimte, waarin we ons bevonden, kon men de geprojecteerde teksten moeilijk lezen en was ook de verstaanbaarheid soms minder. Het gebruik van muzikale vaktermen rondom stem en muziek zorgde soms voor wat onduidelijkheid bij de enthousiaste amateurs. Het aanbod om de materie nog eens via een link op een website te downloaden was ook voor menig ouder wordende stem een brug te ver. Want is het niet zo dat we heel vaak verge-

ten dat de ouder wordende stem zich bevindt in het ouder wordend lichaam. Niet alleen de stem laat misschien wat na, maar vooral ook lichaam en geest. De verwerkingsnelheid van informatie aangeboden op een repetitie is een factor waar rekening mee gehouden moet worden. Wat voor de dirigent misschien een natuurlijke vanzelfsprekendheid is, kan voor het koorlid een enorme hindernis zijn. Het zoeken van de juiste maat, het zoeken van de tekst, het lezen van de tekst, het gehoor, de verstaanbaarheid in een ruimte, de mobiliteit, de vaardigheid om te onthouden enz. Allemaal randvoorwaarden waaraan moet worden voldaan om de ouder wordende stem in te kunnen zetten. Vaak doen we wat lacherig over de traagheid van de mannen in een gemengd koor of de inactiviteit en uitstraling van een koor. We verwachten show en dans lachende en stralende gezichten. Maar past dat wel bij de lichamelijke en geestelijke gesteldheid van het koor?

Het is in mijn optiek erg belangrijk om te werken aan bovengenoemde "randvoorwaarden" om het stemgebruik te optimaliseren. Als dirigent je blijven afvragen waarom de mens voor je reageert zoals hij reageert. Mijn ervaring is dat dit heel vaak lichamelijke en geestelijke hindernissen zijn, waaraan met veel geduld en muzikaal therapeutische oefeningen gewerkt kan worden. Zo kunnen we er samen voor zorgen dat de ouder wordende stem het ouder wordende lichaam bij kan houden en vice versa. Misschien een idee voor een vervolg op deze waardevolle cursus.

AV

VANAF DE ORGELBANK

Vroeger gingen we nogal eens met het gezin winkelen in Venlo. Halverwege de smalle winkelstraat stond dan, in mijn kinderoogen, een enorm draaiorgel op ons pad. Het indrukwekkend klinkend instrument was zo geparkeerd dat je er wel langs

moest lopen. Op enkele strategische plaatsen rondom het ding stonden dan mensen met een centenbak te rammelen. Koperkleurige bakjes met een handvat en aan één kant een opening om geld in te laten verdwijnen. De draaiorgelman, met snor, liep als wij wilden passeren naar je toe en keek je aan met zo'n blik van: "en als je er niets instopt dan maak ik gehakt van je". En eigenlijk hadden wij kinderen altijd een schuldgevoel als je, samen met pa en ma, zonder wat te geven voorbij liep. De centenvangers waren ook zo goed, en vooral snel, dat ze bij iedere passant de centenbak wel even onder de neus kregen. Het draaiorgel heeft door deze ervaringen bij mij nooit een warm gevoel kunnen opwekken. Overal waar ik ze op latere leeftijd tegenkwam had ik altijd de neiging om schichtig weg te vluchten. Bang voor de bak en de snor.

Op de speeltafel van mijn orgel staat een centenbak. Vóór de mis, als ik rustig zit te spelen, druppelen de koorleden een voor een binnen. Ze lopen naar het bakje toe en deponeren er een muntje in. Ik knik ze vriendelijk goedenavond en realiseer me dat het net lijkt alsof ik een draaiorgelman ben geworden. Is het misschien financiële waardering voor het orgelspel? Of willen ze wellicht een verzoeknummer horen? Wellicht vinden ze mij maar een arme sloeber, en deponeren ze de bijdrage uit medelijden.

Als we in de kerk de kerkmusici weg willen bezuinigen kunnen we natuurlijk ook met een ponsboek gaan werken. De koorleden stoppen een muntje in de gleuf en het kerkorgel gaat vanzelf spelen op aanwijzingen van de gaatjes gedrukt in rollen dik papier.

Is er voor ons kerkmusici dan nog wel werk? Ik moet weer terugdenken aan die lang vervlogen tijd in Venlo.

Zouden er nog tweedehands draaiorgels te koop zijn?

AV

NIEUWS VNK-LIMBURG

Het Verbindend Netwerk Koorzang Limburg (VNK-Limburg) organiseert activiteiten die de koorzang in Limburg ondersteunen, stimuleren en promoten. SGV & VNK-L werken sinds jaar en dag nauw samen.

Informatie Limburgse Koordagen VNK 2017 - Groots in Zingen! In 2017 vinden de Limburgse Koordagen plaats van 6 t/m 8 oktober in Theaterhotel De Oranjerie in Roermond. Het thema van de Koordagen is dit jaar 'Groots in Zingen'.

Groot Limburgs Koorgala Vrijdag 6 oktober, 20.00 uur Vrij toegankelijk.

Het Groot Limburgs Koorgala laat liefhebbers van koorzang kennismaken met een zeer groots repertoire aan koormuziek. Philharmonie zuid-nederland verzorgt deze avond een concert i.s.m. de Heerlense Oratoriumvereniging en het Venray's Mannenkoor. Een uniek samenwerkingsconcert met meer dan 100 koorzangers.

Enjoying the great Choir Zaterdag 7 oktober, 20.00 uur Vrij toegankelijk.

De concertavond Enjoying the great Choirs staat geheel in het teken van Engelse koormuziek. Een viertal koren geeft deze avond acte de présence. Het gaat om gemengd koor Crescendo uit Doenrade en ensemble Canto Rinato o.l.v. Anton Kropivšek en koor Vocal Sollys, kamerkoor en kamerorkest Concertato o.l.v. Steven van Kempen. In totaal brengen ongeveer 140 zangers en zangeressen en 40 instrumentalisten Engelse koormuziek en werken van de bekende Engelse componist John Rutter ten gehore.

Open Limburgs Korenfestival 7 en 8 oktober
Ook in 2017 organiseert het VNK-Limburg het Open Limburgs Korenfestival. Voor alle informatie zie de website van VNK Limburg.

Provinciale NKF Competitie Limburg 7 en 8 oktober Inschrijven verplicht

Het Nederlands Koorfestival organiseert het wedstrijdement van de Limburgse Koordagen. Het NKF viert dit jaar haar 50-jarig jubileum. Een feestelijke jaar, dat wordt gevierd met 12 feestelijke provinciale korenfestivals als opmaat naar de Landelijke NKF Finale. Een primeur voor Limburg, omdat de eerste Provinciale NKF Competitie in onze provincie plaatsvindt. Het vormt de eerste fase van een nieuw beleidsplan waarin het NKF als neutraal boegbeeld van de Nederlandse koorwereld inzet op verbinding en verbreding van het draagvlak van de Nederlandse koorcultuur.

Workshops

Tijdens de Limburgse Koordagen zullen diverse workshops voor dirigenten, individuele zangers en koren georganiseerd worden. Meer informatie over het workshopaanbod volgt zo snel als mogelijk.

Alle informatie vindt u op de website van VNK Limburg (site via zoekmachine)

**Stichting Verenigde Nederlandse
Korenorganisaties Limburg**

NIEUWS UIT ROME

Collegio Teutonico vanaf de koepel van de St.Pieter

Het is al weer een jaar geleden, dat ik van Bisschop Wiertz een nieuwe benoeming kreeg. Na vier jaar kapelaan te zijn geweest in Maastricht, mocht ik Bijbelexegese gaan studeren in Rome. Deze nieuwe opdracht hield toen ook in, dat ik een aantal andere taken naast me moest neerleggen, waaronder mijn artikelenreeks voor onze *Koorgeleide*. Nu mijn eerste studiejaar er bijna opzit, praat ik u graag bij over mijn nieuwe leven in de Eeuwige Stad.

Eind augustus 2016 ben ik verhuisd naar Rome. Ik woon nu in het Pauselijke *Collegio Teutonico di Santa Maria in Campo Santo*. Een complex dat in handen is van de Duitse Bisschoppenconferentie, maar waar ook van oudsher Vlaamse en Nederlandse studerende priesters welkom zijn. Het huis ligt binnen de muren van Vaticaanstad, in de schaduw van de Sint-Pietersbasiliek. Een AA-locatie dus, met Paus Franciscus als achterbuurman. Als de Paus zijn wekelijkse audiëntie op het Sint Pietersplein beëindigd heeft, rijdt hij altijd met zijn pausmobiel langs ons huis. Het is bijzonder om dit gebeuren vanaf ons dakterras gade te slaan. In ons huis is de voertaal Duits. Van de 25 bewoners zijn de meeste studerende priesters. Vijf andere werken bij een van de congregaties van de Heilige Stoel.

Na mijn verhuizing heb ik in de maand september eerst een intensieve taal cursus Italiaans gevolgd. Een mooie periode, waaruit ook een aantal vriendschappen zijn voortgekomen.

Op 1 oktober jl. ben ik dan met de eigenlijke Bijbelstudie aan het Pauselijk Bijbelinstituut begonnen, in Nederland kortweg het *Biblicum* genoemd. Op dit moment volg ik het propedeutisch jaar met de vakken Klassiek Grieks en Bijbel Hebreeuws. Het Grieks krijg ik van een rasechte Italiaan (met dus een hoop theater) en het Hebreeuws van een (serieuzere) Amerikaanse professor uit Californië. De eerste periode bestond vooral uit het leren van vocabulaire en grammatica *a memoria* (uit het hoofd), zoals ze hier zeggen. Nu dit achter de rug is, komt het leukere werk: op dit moment vertalen we vanuit het Hebreeuws het Boek Rechters en bij Grieks richten we ons op het Evangelie van Marcus en Johannes. Na dit propedeutisch jaar zullen drie jaar licentiaat volgen. Naast een verdere verdieping van het Grieks en het Hebreeuws, komen dan ook de geschiedenis en de theologie van de Bijbel aan de orde.

Wie studeert aan een Pauselijke universiteit, krijgt een goed beeld van de Wereldkerk. Zo zijn in mijn jaar de Europeanen in de minderheid. Het gros van de studenten komt uit de zuidelijke continenten: Zuid-Amerika, Afrika en Azië. Om maar eens een voorbeeld te noemen: van de 50 studenten in mijn klas, komen vier priesters uit Zuid-Korea. Ik ben zelf op dit moment de enige Nederlander aan het *Biblicum*. De ontmoetingen met mijn medestudenten zijn erg interessant. Ik hoor nu vaak over politieke en kerkelijke situaties in verschillende niet-Europese landen. Dat verbreedt ontzettend je kijk op de wereld en op de Kerk.

Naast de studie is er natuurlijk ook de tijd om de stad Rome te ontdekken. Ik heb ondertussen kerken, musea, pleinen, parken en *palazzi* gezien, die ik voorheen nog niet kende, terwijl ik toch al vaker in Rome was geweest. Het mooie aan Rome is, dat er op elke hoek wel iets ouds of bijzonders te vinden is. Die schoonheid en geschiedenis, gecombineerd met het temperamentvolle karakter van de Italianen, maakt Rome tot een stad waar het goed toeven is. Vanuit Rome wens ik U alle goeds toe en voor U, als lezer van *Koorgeleide*, een speciaal gebedje bij het graf van Sint Petrus.

Arrivederci!

Roderick van Attekum

UIT DE OUDE DOOS (2)

'Hier zijn we weer eens met de mededelingen...' zo begint het juninummer uit 1956 van het contactblad van het Bestuur der St. Gregoriusvereniging in het Bisdom Roermond. In Roermond hebben onze vrijwilligers in de loop der jaren een indrukwekkend archief bijgehouden. De oude uitgaven zijn interessant om te lezen en toveren regelmatig een ingehouden lach op ons gezicht... veel is herkenbaar, ook zestig jaar later nog! Ter lering en vermaak putten we er hier graag uit.

In deze aflevering: jaargangen 1959 & 1960, redactie Dr. H. Litjens

Rubriek 'Jaarverslagen'

Wat de repertoirevernieuwing (nvdr NB 1959!) betreft is het volgende gebleken: Missen van H. Cuypers worden nog altijd graag gezongen, echter overtroffen door de dankbare Missen van Lotti en J. Nieland. Onze moderne componisten komen eveneens aan bod. Andriessen, Strategier, Flor Peeters en Refice vinden nog maar weinig aanhang (nvdr niet duidelijk hoe het nou bedoeld is: 'niet meer' of 'nog niet'), Perosi, Bruckner en Gretchjaninoff iets meer, naast Mozart, Byrd, de Vocht en Griesbacher. Ook Ravanello, Franssen, Weegenhuise, Meins, Morales, Huygens, Goller, Caschi, Haller, Stehle, Casciolini, Vrancken, Bola en Boezi staan regelmatig op het programma. Een koor vraagt: is 't waar dat een koor dat voor de radio een hoogmis verzorgt verplicht is om volgens het systeem van Solesmes te zingen? Antwoord: ja, zo heeft het Hoogwaardig Episcopaat voorgeschreven. Sic! Van de St. Gregoriusvereniging wordt verwacht 1. Een algemene herziening en oplossing van ons koor, 2. Geregelde repetities, 3. Betere onderlinge samenwerking. Ik vrees dat die taak toch het koorbestuur toekomt. Wanneer de voorzitter en

de secretaris hun taken serieus oppakken moet er toch beweging mogelijk zijn. Als men niet wil samenwerken is bemiddeling ook onmogelijk! Niettemin: we zullen ons best doen... Venray klaagt over te weinig jongeren bij de koren en pleitte derhalve voor een gemengd koor. Alhoewel dit door de Paus (noodgedwongen) is toegestaan zijn we van mening dat we hieraan toch niet moeten meedoen zolang er nog andere mogelijkheden zijn, bv door op scholen meer te doen aan muziek in het algemeen en gregoriaans in het bijzonder. Verder konden we op de laatste korenbijeenkomst nog een negermis beluisteren. De oudere zangers missen klank en kleur, doch blonken weer uit door de rustige sfeer, goede geest, goede bedoelingen en ze hebben meer begrip voor hun ambt als kerkzanger. Een koor in het Heuvelland doet trots verslag van de voorzittersverkiezing. Opmerking van de redactie: rechtens is de Pastoor voorzitter van het kerkkoor. De functie van de gekozen voorzitter is dus juridisch die van vicevoorzitter, al zal dat in praktijk geen verschil maken... Na het zangersexamen werden 10 kandidaten van een diploma voorzien en 4 afgewezen.

TOELICHTING

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Onder deze naam biedt de Sint-Gregoriusvereniging de kerkkoren en kerkmusici van de parochies in het bisdom Roermond nieuwe composities aan.

De naam is enerzijds muzikaal, anderzijds vormt zij een latijnse zin. Vertaald luidt deze: "ik geef opdat jij zult geven".

Getransponeerd naar onze intentie betekent

dit zoveel als: wij als diocesane SGV bieden U deze muziekbladen aan opdat U er gebruik van zult maken en dit wellicht zult honoreren met een bijdrage ter bestrijding van de onkosten. U mag de koorcomposities legaal kopiëren en vergroten.

Wij zouden het fijn vinden als u ons hiervan op de hoogte stelt.

Fantasia Spiritualis

Dit keer een orgelwerkje dat misschien niet beantwoordt aan de traditionele welluidende klanken die menig "liefhebber van de doorsnee" graag hoort. Een kerkorgel is uitermate geschikt om met klankkleur te spelen. Sferen en emoties opwekken door te variëren in volume en in registratieveranderingen. Spannende klanken zoeken in dissonanten waardoor een consonant nog aangenamer gaat klinken. Thematisch heeft dit fantasietje met een half oor naar de Pinksterhymne "Veni Creator Spiritus" geluisterd. Het zou dan ook als voorspel of naspel kunnen dienen. De schuine dubbele strepen geven een stiltemoment aan. In de eerste maat kan de tweede stem het best met de linkerhand gespeeld worden tot aan de derde inzet in de bas.

Dit genre muziek is vaak onderhevig aan een haat-liefde verhouding. Mensen vinden het leuk of ze vinden het helemaal niks. Het is net als met de schilderkunst. De uitwerking van de kleuren en vormen op het doek worden door iedereen anders ervaren. Dat maakt kunst ook altijd boeiend.

Ben benieuwd of dit werkje hier en daar een gevoelige snaar kan raken.

AV

Een muzikliefhebber is iemand die de nadruk op één foute noot legt in een reeks van duizend goede noten!

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Fantasia spiritualis

Ad Voesten

Organ

Maestoso

f

Org.

p

f

Org.

p

mf

Org.

Fantasia

Org. 18

Molto ritenuto *pp* largo

Org. 22

mf a tempo

Org. 26

Org.

Org. 31

p

Org. 36

Org.

DUWEN EN TREKKEN

De weg die we kiezen, of de Weg die ons koos?

Ik vind onze kerk zo weinig profetisch. Niet? Onze kerk, dat zijn wij. Ik vind ons dus maar weinig profetisch. Niet? Een profeet hoort het Woord van de Heer en verkondigt dat. 'n Profeet kent het verleden, begrijpt het heden, maar zijn hart ligt in de toekomst, want die is van God. Terug naar het verleden kan niet, gelukkig maar, en blijven hangen in het heden doet iedereen al, daar is geen profeet voor nodig. 'n Beetje profeet ziet met ongeduld naar die toekomst uit. En daarom kaart hij alles aan wat niet naar God leidt, want die toekomst begint hier en nu al. Hij wijst in alles de weg vooruit. Profeten zijn niet bang op de toekomst vooruit te lopen. Nou, dat hebben wij dus allemaal niet. Of minstens veel te weinig, vind ik. Niet?

Het verleden. Dat we daar graag in blijven hangen merk je aan de 'nog-fase': 'Doen ze bij jou *nog* de communie? Hoeveel uitvaarten heb je *nog*? Doe jij dat *nog*? Hoeveel koren zingen er *nog* bij jou? Doen ze *nog* het vormsel? Komt er *nog* wat volk naar de kerk?' Niet? 'n Beetje profeet zou – zonder overigens zijn ogen te sluiten voor de realiteit! – alle *nog* graag vervangen door *weer*. Moet je 'ns horen hoe hetzelfde dan ineens anders klinkt: 'Heb je zondag *weer* communicanten? Hoeveel uitvaarten heb je *weer*? Doe jij dat *weer*? Hoeveel koren zingen er *weer* bij jou? Zijn er jongens en meisjes die het vormsel *weer* doen? Komen er *weer* mensen naar de kerk? Niet? Die van het CBS en het Kaski worden hartstikke gek als ze zo zouden moeten gaan redeneren, maar zelfs al gaat het om dezelfde absolute getallen, het klinkt dan toch allemaal wat meer profetisch! Niet?

De paus, die is profetisch. Niet? Die heeft dat gewoon aan zich. Maar zelfs met zo'n paus slaat die vonk toch maar niet echt over. Of minstens wil de fik er maar niet echt in. Het mooie van de paus is dat de man zo graag vooruit wil. Hij lijkt nergens met het hoofd naar achteren geboren, vol heimwee naar een tijd die er niet meer is, maar staat met twee voeten in het nu en wil met-en-in-en-door dat hier en nu vooruit met de geit. En wij maar jammeren over alles wat er niet meer is. Nou hoort jammeren ook wel bij een profeet, maar toch nooit zonder ook de blik naar voren. Wat zou het dan nog, hoe het was en hoe het is, het verleden verander je toch niet meer, maar de toekomst ligt voor je. Het enige zinvolle dat je kunt doen is vooruit willen, meewerkend met de Geest van God, want Die *is* de toekomst. Niet?

En het heden? Of we daar zo bovenop zitten? Pff. We willen soms zo populistisch meedoen met trends en hypes dat het zielig wordt. Soms zie je posters in de kerk bedoeld voor jongeren ('Hij is mijn TomTom', dat kaliber, 'God is mijn browser'), waarvan je je afvraagt hoe de Heilige

Geest daar nog iets van kan maken. En het was nog wel zo lekker 'vlot' en 'eigentijds' en 'cool'? In de hoogtijdagen van Chriet Titulaer inderdaad, zaliger gedachtenis.

Laatst zei me eens iemand van de jongerengroep dat het enige waar hij voor kwam 'hardcore-catechese' was: leg ons nou gewoon op eenvoudige wijze gedegen uit wat we waarom en hoe geloven. 'En al dat zogenaamde vlotte gedoe en gehijg en geschreeuw, dat zie ik de rest van de week op school, bij mijn vrienden en in alle media al. Daar heb ik geen kerk voor nodig'. Alsof trouwens ook ooit iemand op een vlotte poster gewijd of getrouwd is. Nee, dan die pastoor en twee kerkmeesters die na het vormsel met vier lange gezichten (de pastoor telt in dit geval dubbel) zaten te mokken dat er nauwelijks meer vormelingen waren en niemand meer kwam. Op de vraag wat er aan 'hardcore-catechese' gedaan werd kwam het antwoord: zes keer een half uur vormselvoorbereiding op school. Van de communie tot het vormsel is dat omgerekend drie uur in vier jaar... 'Aanbod creëert vraag,' zeggen de economen. 'Wat je niet zaait, laat zich lastig oogsten'. Dat laatste komt niet van een oude chinees vol wijsheid, maar van 'Die' van ons. Nee, ik vind het allemaal zo weinig profetisch. En in een groot catecheseonderzoek werd laatst de vraag gesteld of de catechese wel kerugmatisch was, of het wel over Jezus ging... Als die vraag al gesteld moet worden, dan zijn we toch goed de weg kwijt. Niet?

Ik vind het allemaal zo weinig profetisch. Zijn onze uitvaarten profetisch, verwijzend naar de toekomst die van God is, uitgedrukt in het Paasgeloof? Of vieren we wat geweest is, categorie dood en bedoeld om te vergaan? Sturen we als echte profeten (ook als zangers) bij deze en al dit soort van gelegenheden mensen de juiste kant op of gaan we met hen 'on the road to nowhere'? Stokpaard hier is de muziek bij uitvaarten. We kunnen geen afscheid nemen laat staan geloven als we niet onze eigen cd mogen draaien. 'Papa, ik lijk steeds meer op jou' was het laatst, en 'Hae speulde accordeon'. Nou, van dat eerste lied moet je de tekst eens lezen en op de vraag wie er dan precies accordeon speelde kwam het niet verder dan dat pap zich dat altijd gewenst had. Tja, dat is nu dan te laat. Een juf die verder dik in orde is zong laatst bij de eerste heilige communie van de kinderen 'Laat het los, laat het los! Laat wat los, dan? Pak 'm vast! zou ik zeggen als het over de communie gaat. Niet? 'In de mallemlen van het leven draai je allemaal je eigen rondje mee' bij het vormsel, 'de molen draait ook zonder jou, jouw paard blijft niet lang leeg, dus kom draai met die mallemlen mee'. Tja... niet? Wel dan? Ouwe leem, ook nog 'ns. Vraag de communicanten zelf wat ze graag zingen en ze kwamen uit bij dat liedje van 'De Heer is mijn herder, Hij wijst mij zijn wegen'. En die ene ouder van de werkgroep maar verkondigen dat het allemaal eigentijds en vooral vlotter moet. En laatst werden pastoor, vicaris en rector uitgespeeld door de familie die langs slinkse wegen 'Schwarze Madonna' op cd

door de kerk wilde laten schallen. Met wat leugentjes her en der was dat aardig gelukt. Tja, je kunt moeilijk met fatsoen vlak voor de Mis de installatie saboteren. Maar het werd uiteindelijk door een kleine onoplettendheid van de uitvaartondernemer ook nog 'ns 'Schwarzer Zigeuner'. Zit je daar: 'Du schwarzer Zigeuner, komm spiel' mir was vor. Denn ich will vergessen heut', was ich verlor'. Nou ja, zet dat dan maar naast die accordeon.

Nee man, schei toch uit, daar is toch niets profetisch aan. Niet? Wie dien je er ook mee? Profetische communiethema's? Profetische themavieringen? Dat ze daar niet eens een prijsvraag voor uitschrijven! In een parochiecluster was al jaren niks meer te doen. Een nieuwe pastoor met nogal wat vuur in zijn lijf ging er graag tegenaan. Hé, een profeet? Oeioei, of het allemaal niet te snel ging, vroegen bezorgde parochianen meteen aan de deken? Ja wat dan, wat heb je te verliezen dan, als er toch al niks meer was? Gaef gaas, zeggen we dan, laat gaan, laat gaan! Onze Lieve Heer heeft de vogels vleugels gegeven, wat zouden die te voet gaan? De onnozeste vogel weet nog: niet de weg die ik kies, maar de Weg die mij koos. Ooit iemand gelukkig geworden van half werk?

Ik zou tot Allerheiligen door kunnen gaan met klagen... Maar het gaat er mij louter om een decor te schetsen. Je maakt van alles en nog wat mee, maar wat is het antwoord?

Ik ben en blijf er vast en heilig van overtuigd dat het antwoord – als het gaat om geloof, liturgie en kerkmuziek - te zoeken is in dat profetische van de kerk, dat eigenlijk niet meer bedacht of uitgevonden hoeft te worden, maar dat ons wekelijks aangereikt wordt (als ik me beperk tot de zondagsliturgie) door de liturgie zelf. Liturgie zoals liturgie gevierd en gezongen dient te worden – of beter: mag worden - is in zichzelf profetisch, omdat het bouwend op het verleden en met oog en aandacht voor het heden de toekomst viert, die van God is. In die wereld van ons wordt Gods Woord verkondigd, zijn boodschap van vrede en vreugde voor ieder mens, sterker nog: dat Woord wordt vlees en bloed te midden van ons, in ons en door ons. Als dat er niet meer inzit, dan missen we het wezen en blijft het decor... leeg. Niet? Als we 50 jaar concilie vieren: het concilie wilde de kerk bij de tijd brengen. Sommigen zijn inmiddels al 50 jaar aan het vergaderen hoe dan. Wel jammer van die 50 jaar...

Ons lezingenrooster alleen al sluit naadloos aan bij wat er ook maar kan leven in de harten en hoofden van ons allen. Wekelijks is de boodschap verrassend verrassend (dubbel dus...). Dan moet je wel het lef en de durf hebben het allemaal tot je toe te laten en de diepste boodschap ervan op het spoor te komen. Want die is er wel degelijk, zondag in, zondag uit, net als voor

iedere uitvaart, communie, vormsel en huwelijk! Tenminste als de pastoor niet weer meteen zegt: 'Dat snappen de mensen toch niet, we pakken maar liever andere lezingen, deze zijn te moeilijk...!' Nou, leg ze dan uit! Ben 'ns profeet! Als er iets goed gelukt is in de liturgieherziening is het de Dienst van het Woord in de eucharistieviering. Maar dat moet je je daar wel aan geven en het niet te veel terzijde schuiven.

En dat geldt ook voor wat we zingen. En hoe we het dan zingen. 'U wilt van ons profeten maken!' zei 'ns iemand nadat ik in vuur en vlam dit betoog bij een spreekbeurt had gehouden. 'Ik niet, God zelf! Maar, meneer, zou u dat dan niet willen zijn: een zanger met een boodschap? Iemand die iets te melden heeft? Die met respect voor het verleden, kennis van het heden, graag naar toekomst uitziet? En die daar dan over zingt?' Niet dan? Ik kom uit een fervente sportfamilie. Kan ik ze toch niet kwalijk nemen dat het veel over sport gaat? Niemand zal er raar van opkijken als het in de familie van God veel over God gaat...

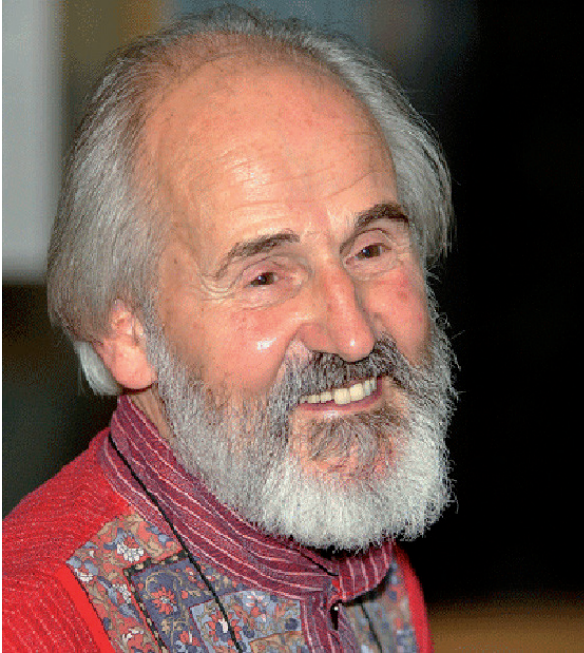
En trouwens, als het koor vergrijsd en grote koorwerken niet meer kunnen: om het evangelie te bezingen heb ik geen enorme meerstemmige missen nodig, dat kan ook wat eenvoudiger.

't Zou toch mooi zijn als de kerk en zeker de kerkmuziek haar eeuwenoude rijke gezongen gebedsschat dankbaar weet in te zetten om bij mensen van nu verlangen te kweken naar de bron van dat alles, de vreugde van het evangelie zelf? Niet? Dat dient de toekomst van de kerk, maar ook van de kerkmuziek! Laat ons met passie en vuur, met gepaste trots, durf en vertrouwen profeten van en voor nu zijn! Niet dan?

Ed Smeets

IN MEMORIAM SJEF HUTSCHEMAKERS

Op 4 mei is, in zijn woonplaats Sint-Geertruid, de Limburgse kunstenaar Sjef Hutschemakers op 85-jarige leeftijd overleden. Ondanks zijn ziek zijn bleef hij tot op de laatste dag bezig met zijn werk als kunstenaar.

Met Sjef Hutschemakers verliest Limburg een belangrijke en veelzijdige kunstenaar. Hij was een gedreven schilder, graficus, tekenaar en ontwerper van glas-in-loodramen. Tal van kerken in Limburg zijn de laatste tientallen jaren voorzien van prachtige gebrandschilderde ramen.

Daarnaast hangen kruiswegstaties van hem in kerken in zijn geboortedorp Banholt, in Maastricht en in Schaesberg. Ook maakte hij tekeningen bij alle 150 Psalmen. In de afgelopen decennia is zijn werk veelvuldig geëxposeerd. En ook op dit moment is er een constante interesse voor zijn creaties.

Het geloof speelde een grote rol in zijn werk en in zijn leven. Hij had een passie voor Gregoriaanse zang en stelde zijn huis zelfs open voor de repetities van een Gregoriaans koor.

De Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond vroeg in 2013 aan Sjef of hij een ontwerp wilden tekenen voor de nieuwe onderscheidingen voor de zangers en vrijwilligers in ons bisdom. Hij was zeer vereerd en het resultaat van zijn werk zal menigeen met trots op zijn of haar revers dragen. U vindt zijn ontwerp ook terug als logo van onze vereniging.

Sjef is, na de uitvaartplechtigheid in de Sint Gerlachuskerk te Banholt, op 12 mei 2017 ter ruste gelegd op het kerkhof van zijn woonplaats Sint Geertruid.

Dat hij moge ruste in vrede bij God.

ACTIVITEITENAGENDA

Orgelkring Roermond Concertprogramma 2017

Dinsdag 4 juli 2017

Munsterkerk Roermond, 20.00 uur. Jean-Pierre Steijvers, orgel, koperensemble en slagwerk o.l.v. Sandor Hendriks. Russisch Paasfeest voor koperensemble en orgel.

Dinsdag 18 juli 2017

Caroluskapel, 20.00 uur, Bachprogramma, Jean-Pierre Steijvers presenteert zijn nieuwe CD opnames, hij speelt onder andere kamer- en koraalmuziek van deze CD, waaronder de eerst Trio Sonate.

Dinsdag 1 augustus 2017

Caroluskapel, 20.00 uur, Tine Christiansen, Denemarken.

Dinsdag 22 augustus 2017

Munsterkerk, 20.00 uur, Frans-symfonische orgelrepertoire, Hayo Boerema, Rotterdam.
Meer informatie: orgelkringroermond.nl

Dirigentenborrel 'Esprit'

Zaterdag 1 juli

In Heel is een informele bijeenkomst voor dirigenten. Op het programma staan: de ouder wordende stem; groeps gesprekken en samen zang. Er zijn geen kosten verbonden aan deelname, wel graag aanmelden bij sgv@bisdom-roermond.nl

Dag van de kerkmuziek

Zaterdag 7 oktober

In de Oranjerie; Workshop ouder wordende stem o.l.v. Harrie Spronken en Workshop Zang & directie gregoriaans door Hans Leenders. In de Munsterkerk workshop Samenspel blaasinstrument (solist) en kerkorgel.

Zondag 8 oktober

In de Caroluskapel presentatie studiemap 'Jubelt voor God' (Psalmen van Ad Voesten) en map met werk van Jan Seevens. Workshop orgel en gregoriaans.
Om 17.00 uur gezongen vesperdienst in de kathedraal.

DE VIERING VAN HET VORMSEL MOOIE VOORBEEDEN VAN WAT ER MOGELIJK IS - 1

Het Vormsel is een belangrijk moment in het leven van de vormelingen en hun families, maar ook in dat van de kerk. We ontvangen hen graag in ons midden om de Sacramenten te vieren. Maar ze verdienen het dat de kerk zich dan van haar beste kant laat zien. Soms ontmoet je pareltjes van wat een parochie op zo'n momenten weet klaar te spelen als het gaat om de muzikale verzorging van deze vieringen. In dit en komende nummers laten we graag een aantal mensen aan het woord...

Ons dameskoor Chrisko luistert reeds verschillende jaren de Vormselvieringen op in de Paterkerk te Venray. Als dirigent probeer ik verschillende muziekstijlen in deze H. Mis bij elkaar te brengen. Door de trouwe parochianen kunnen liederen zoals 'Geest die Vuur en Liefde Zijt' en 'Christus die verrezen is' mee worden gezongen. Er is gekozen voor de wat onbekendere 'Mis van de H. Geest' van Frans Bullens in het Nederlands. De orgelbegeleiding van deze mis is een uitdaging. Deze mis klinkt zeer fris en is in dit geval bij het 'Heer ontferm U' meegespeeld met viool, maar heeft ook een klarinetpartij (Bisdom Breda). De aanhef: 'Eer aan God in den Hoge' is door de vormheer Ed Smeets ingezet en komt verschillende keren terug in het lied. Contact vooraf met de betreffende geestelijke levert dan een mooi geheel op. Dat geldt natuurlijk voor de hele vormselviering. In het dekenaat Venray werken we met een mooi boekje waarin de Liturgie van het Vormsel is afgedrukt.

Met de vormelingen wordt in de weken voor het Vormsel drie keer geoefend in de kerk. Als je de liederen goed voorzingt, pikken ze de melodie zeer snel op en dan is het de kunst om ze op deze leeftijd nog wat enthousiaster te laten zingen. We hebben gekozen voor: 'Op de adem van de Geest' (Jos Bielen), 'Neem mij aan zoals ik ben' (John Bell/René van Loenen) en 'Elke morgen' (E. Rikkert-Zuiderveld: arr A. de Vogel), allemaal niet al te hoog genoteerde liederen die tijdens de viering worden ondersteund door piano en viool.

Voor de Mis kondigt de kerkmeester aan dat we het wat stiller gaan maken en brengen we met het koor wat sfeer met het Taizé-lied 'Veni Sancte Spiritus' en 'Souffle imprévisible' van (Jo Akepsimas). Het intredelielied 'Veni Sancte Spiritus' (Albert van der Woerd i.o.v. Bisdom Rotterdam) vertelt over wat de Heilige Geest met de vormeling kan doen, nu en later. De hymne van het barmhartigheidsjaar 'Misericordes Sicut Pater' werd gezongen als tussenzang. Het is de liturgie van Beloken Pasen en de Zondag van de Goddelijke Barmhartigheid op deze vormseldag (22 april 2017) en we horen de lezing van Tomas. Daarbij past de tekst: 'Tomas gelooft want hij heeft Jezus gezien, zalig zijn zij die niet zien maar toch geloven'. Deze tekst hebben we gezongen op de melodie van het Alleluia ('Zoekt eerst het koninkrijk van God'). Tijdens de toediening van het Vormsel werd het lied 'Jésus toi qui a promis' (Gemeenschap Emmanuel) gezongen en 'Lay your hands gently upon us' (Carey Landry) waarbij solisten een rol hebben en er werd afgesloten met 'The peace of God' (John Rutter) waarmee het koor zich goed kan presenteren. De acclamatie bij de voorbeden: 'Kom Geest van God maak onze harten open, dat Christus bij ons woning vindt' (Sytze de Vries/Willem Vogel). Het offerandelied: 'Anima Christi' (Marco Frisina) en tijdens de Communie een a capellastuk: 'My Mercy' (Benedictines of Mary Queen of Apostles). De vormelingen sluiten af met het lied: "Elke morgen als ik wakker word praat ik zachtjes met de Heer. Al mijn zorgen, hoe de dag ook wordt, leg ik bij hem neer en hij draagt mij, hij draagt mij, hij vult mij met kracht, ja hij draagt mij tot diep in de nacht". Moge de kracht van het Gebed weer meer aandacht krijgen onder de jeugd en moge de ouderen daartoe een voorbeeld zijn. Dat wens ik iedereen toe.

*Norma Ansinger,
dirigent koor Chrisko
25.04.2017*

www.chrisko.nl. voor het beluisteren van liederen)

DE VEERTIEN STONDEN

Op zondag 9 april vond de première plaats van een bijzondere Passie in de OLV-Basiliek in Maastricht. Voor een bomvolle kerk zong het eigen Basilica-koor, aangevuld met een twintigtal gastzangers het recent gecomponeerde werk op teksten van Guido Gezelle van de hand van Hans Leenders. Het koor onder leiding van de componist werd ondersteund door een orgel beneden, bespeeld door Sjef Streukens, terwijl het hoofdorgel, bespeeld door Remy Syrier, de intermezzo's verzorgde tussen de staties (stonden).

Het was een uitvoering die om verschillende redenen memorabel was en derhalve bijzondere aandacht verdient. In een gesprek, dat ik later met de componist voerde, kon ik een aantal onderwerpen wat breder uitdiepen. Op de vraag over het ontstaan van dit werk vertelde Hans dat het Basilicakoor sinds enkele jaren de traditie in het leven heeft geroepen om ook buiten de vaste Missen naar buiten te treden. Zo werd er in het verleden een Kerstcantate uitgevoerd, alsmede de Crucifixion van John Stainer. Bij dit soort "meezingprojecten" is er plaats voor andere koorzangers om als gastzanger mee te zingen.

Hans Leenders die zich de laatste jaren steeds meer profileert als componist naast zijn vaste werkzaamheden als organist, dirigent en docent, besloot deze keer zelf een Passie te schrijven. Vaak wordt er dan uitgegaan van de teksten van het lijdensverhaal uit de Evangeliën. Maar aangezien er al zoveel andere componisten hiervan uit zijn gegaan, is de vraag gerechtvaardigd of dit genoeg meerwaarde heeft. Daarbij wilde hij uiteraard rekening houden met de moeilijkheidsgraad, waarbij voor solisten en orkest geen ruimte was.

Toen hij de Vlaamse gedichten onder ogen kreeg van Guido Gezelle, koos hij, - in navolging van de bekende Via Crucis van Frans Liszt -, voor een sobere, meditatieve sfeer. Zodoende is dit werk ook geschikt voor kerkkoren. Maar natuurlijk moet muzikale eenvoud niet leiden tot muzikale armoede, en dat maakt het voor een componist verre van eenvoudig ("In der Beschränkung zeigt sich der Meister"). Daarbij was het soms behoorlijk ingewikkeld om de dicitie van het Oud-Vlaams te "vertalen" naar moderne zinsbouw.

De muzikale stijl is, geïnspireerd door de wonderschone teksten van Guido Gezelle, in het algemeen zeer tonaal, bijna archaisch, met “milde dissonanten”, zoals Hans Leenders het zelf benoemt. Ofschoon er geen solisten zijn, heeft de componist de verschillende personages binnen het koor een eigen gezicht gegeven. De vrouwelijke figuren zijn voor tweestemmig vrouwenkoor, terwijl de mannelijke figuren door tenor en bas worden gezongen. De vier Evangelisten zijn dus ook vierstemmig geschreven, maar altijd in een eensgezinde homofone, reciterende stijl, om de verstaanbaarheid niet in de weg te staan.

Een bijzondere rol is er weggelegd voor het orgel, liever gezegd orgels. Terwijl het ene orgel werd ingezet als ondersteuning van het koor, werd het hoofdorgel gebruikt om de verschillende staties te verbinden. Deze intermezzo's zouden zelfs kunnen worden gebruikt bij de traditionele Kruisweg, als de priester van de ene statie naar de andere gaat. Tijdens dit concert werden deze momenten door de luisteraars gebruikt om de teksten van Gezelle te lezen, alvorens het koor deze verklankte.

De twaalfste stonde: gestorven

De vier heilige Evangelisten:

The musical score is written for Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), Bass (B), and Organ. It is in 4/4 time and consists of two parts: 'Andante' (quarter note = 80) and 'Adagio' (quarter note = 69). The lyrics are: 't Don - dert on - der grond. De gra - ven ga - pen. 't Splijt een klo - ve, ___ die tot in de'. The organ part provides accompaniment for the voices.

Wie grote dramatische uitbarstingen verwachtte, kwam bedrogen uit. Maar dat de sfeer van meditatie in deze goed geschreven “eenvoud” zeer veel indruk kan maken, getuigden de lovende reacties na afloop van het concert.

Annie Jansen

Maastricht, 22 mei 2017

De muziek is uitgegeven bij Ascolta Music Publishing in Houten

De twaalfste stonde: Gestorven

- 't Dondert onder grond. – De graven gapen. – 't Splijt
een klove, die tot in de moergebinten bijt
der bergen. – Zonne en mane en sterren houdt de Dood,
- al 't licht van dezen dag, -geborgen in den schoot
van heure afschuwelijkheid. – Zij nadert tot den stam,
daar overwonnen. Hij, die haar verwinnen kwam,
uit vrijen halze, en eer zij hem aan 't lijf besteelt,
- bij 't deinzen van de Door, - zijn'ziele aan God beveelt
en – sterft.

Guido Gezelle

VERSLAG KIA

KOORKRINGMIS 28 APRIL 2017 **Parochie heilige Johannes de Doper** **Baexem**

De gezangen tijdens deze koorkringmis werden gezongen door de kerkkoren van de parochies: Baexem, Haelen, Heibloem, Horn, Roggel, Neer en het dameskoor van de Boskappel van zorgcentrum Hornerheide. Mevrouw Marij Berkers dirigeerde de koren en de heer Loek Stultiens bespeelde het orgel.

Vicaris voor liturgie en kerkmuziek E. Smeets, was hoofdcelebrant, deken R. Maessen, pastoor C. Dieteren en pastoor M. Vankan waren concelebranten.

Als openingswoord bij het begin van deze koorkringmis zei Tjeu Francot, voorzitter van de koorkring onder andere:

“Het werken vanaf 1985 met de koorkring Heythuysen heeft geleerd dat kerkkoren over hun eigen grenzen moeten durven heen kijken en dat het noodzakelijk is, dat alle organisten en dirigenten met hun kerkkoren dienstbaar moeten zijn aan de koorkring en dientengevolge moeten meewerken aan een kerkkoren-instructie-avond, aan een kerkkoren-avond of -middag, of aan een koorkringmis. Alleen door deze dienstbaarheid van kerkkoren, van alle dirigenten en alle organisten aan de koorkring heeft de koorkring nog bestaanszekerheid. En gezangen tijdens deze bijeenkomsten mogen eenvoudig en sober

zijn. Vicaris Smeets, zegt in Koorgeleide van december 2015 over eenvoud en versobering: “Het vraagt moed om te veranderen, maar misschien is deze verandering een geweldige doorbraak. Waarom het dan niet zoeken in een eenvoudiger repertoire. dat in een viering mooier klinkt, omdat het koor dat werkelijk aan kan! Zonder aan kwaliteit in te leveren, maar wel hartstikke goed, met veel uitstraling. Die eenvoud en versobering mogen het leidmotief zijn in het beleid van de Sint Gregoriusvereniging in de komende jaren”.

Voor alle kerkkoren, alle dirigenten en alle organisten van een koorkring mogen die eenvoud en versobering ook het leidmotief zijn bij de voorbereiding van een jaarlijkse viering zonder aan kwaliteit in te leveren!

Aan het einde van de mis, stond Mgr. R. Maessen stil bij het afscheid van de voorzitter van de Koorkring Heythuysen, dhr. Tjeu Francot.

“Het is 1985 als een initiatiefgroep ontstaat om de Koren-Instructie-Avond te gaan organiseren in het dekenaat Heythuysen. Als pastoor Schmitz, de eerste voorzitter in 1995 naar Grevenbicht gaat, wordt in het koorkringbestuur Tjeu Francot opgenomen. Hij wordt meteen voorzitter. Vandaag zijn we 21 jaar verder. Jaren waarin veel gebeurd is, maar ook hard gewerkt is om de kerkmuziek levend en bij de tijd te houden. Hoewel uw hart uitgaat naar het gregoriaans als de parel van de kerkmuziek hebt u van harte de ontwikkeling van

de Nederlandstalige kerkmuziek niet alleen gevolgd maar ook gestimuleerd en waar het u mogelijk was ook bevorderd. Het koorkringbestuur zag zich in de achterliggende jaren vaak voor grote opgave geplaatst om koren en dirigenten betrokken te houden en heeft mede door te zoeken naar andere vormen van samenkomen de ontwikkeling zien voltrekken van Koren-Instructie-Avond naar de gezamenlijk gezongen koorkringmis, zoals we die vanavond ook weer hebben mogen meemaken.

Een hele ontwikkeling die veel begrip en aanpassing vroeg. Het lijkt een beetje een zakelijk verslag van uw werk als voorzitter, maar er ligt natuurlijk een diepere motivatie onder dat we vandaag nog hier zijn: namelijk uw persoonlijk geloof én het zuivere kerkgevoel dat we samen moeten optrekken. In uw visie en ik onderschrijf die van harte is geen plaats voor separatisme of het zich boven een ander verheven voelen: kerk ben je samen en het is juist kerkzijn waarin de sterkeren de zwakkeren dragen en aldus geeft u in dit streven en

uw overtuiging uiting dat ook een kerkkoor er niet is uit eigenbelang maar altijd dienstbaar aan de lokale kerkgemeenschap. Het is eerder een uiting van achterlopen en een niet juist verstaan van samen kerk zijn om op eilanden te blijven zitten. In de deze tijd waarin we elkaar zo nodig hebben neme men elkaar veel liever bij de hand om elkaar te bemoedigen.

Die overtuiging was niet alleen te proeven. U hebt ze ook altijd uitgedragen en daarom kan een voorzitter ook wel lijden aan ontwikkelingen die deze lijn niet volgen. Vanavond willen we u bedanken voor uw grote inzet voor het voortbestaan en het zoeken naar nieuwe wegen voor de Koorkring afdeling Heythuysen van het dekenaat. Dadelijk zullen we als afsluiting zingen 'U zij de glorie': dat is de lofzang die we God toezingen en die u mede gaande hebt gehouden. Maar hij is ook met een knipoog voor u bedoeld."

Na deze koorkringmis werd in het gemeenschapshuis "Baexheimerhof" nog even nagepraat.

KOORSECRETARIS - DIRIGENT - ORGANIST

- Aan alle parochiegeestelijken wordt één exemplaar van 'Koorgeleide' toegezonden.
- Elke koorsecretaris in de parochies ontvangt eveneens één exemplaar om dit binnen het koor te laten rouleren. **Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan te melden aan het diocesaan secretariaat SGV in het bisdom Roermond.**
- Een persoonlijk abonnement voor 4 nummers per jaargang is mogelijk door € 7,- per jaar over te maken op ons postbanknummer (zie onder).

LEDEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SINT-GREGORIUSVERENIGING IN HET BISDOM ROERMOND

Vicaris Drs. E. Smeets pr., voorzitter

Kerkberg 7, 6374 ES Landgraaf (045-5312378)

Mw. M. van Helvert-Willeme, secretaris

Randenborgweg 2, 6118 GE Nieuwstadt (046-4854140)

Drs. G. Moonen RC, penningmeester,

Bob Boumanstraat 26, 6042 EH, Roermond (0475-386772 werk)

Mw. A. Jansen, Volksplein 95-C, 6214 PC Maastricht (043-3216892)

D. Jansen, Hoogstraat 11, 6017 AP Thorn (0475-562187)

A. Kerkhof, Hoenderbroekstraat 72, 3620, Lanaken, België (0032-89723936)

W. Leenen, Ginkelstraat 118, 5911 ES Venlo

J. Steijvers, Aldenhoven 28, 6093 HB Heythuysen (0475-496456)

C. Tonnaer, Arlo 32, 6041 CJ Roermond (0475-592276)

J. Vanommerig, Deken Fabiusstraat 5, 6118 EN Nieuwstadt (046-8881570)

A. Voesten, Molenstraat 7, 5975 AE Sevenum (077-3662479)

Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond (SGV)

Postadres: Postbus 470, 6040 AL Roermond
(ook voor het aanvragen van onderscheidingen)

Bezoekadres: Swalmerstraat 100, 6041 CZ Roermond
(secretariaat en documentatiecentrum te bezoeken, cq. telefonisch te bereiken op:
maandag en woensdag van 10.00 tot 12.00 uur en vrijdag van 14.00 tot 16.00 uur).

Website: www.sgv-roermond.nl

Telefoon: 0475-386725 / fax: 0475-386797 / e-mail: sgv@bisdom-roermond.nl

Bankrelaties: ABN Amro NL45ABNA0229852599 en ING bank: NL62 INGB 0001028074
beide t.n.v. 'Sint-Gregoriusvereniging, postbus 470, 6040 AL Roermond'

